

Jesteś: [Strona główna](#) » [Informacje o UE](#) » [UE w pigułce](#) » [Finanse UE](#) » [Ochrona interesów finansowych UE](#)

Ochrona interesów finansowych UE

Ochronę prawną interesów finansowych Unii zapewnia art. 325 Traktatu o funkcjonowaniu UE (dawny art. 280 TWE), który stał się podstawą wydania bardziej szczegółowych przepisów. Zgodnie z nim, obowiązek zwalczania oszustw i innych nielegalnych działań godzących w interesy finansowe Unii, spoczywa zarówno na Unii, jak i na państwach członkowskich. Te ostatnie zobowiązane są zapewnić taki sam poziom ochrony wspólnotowych interesów finansowych, jak własnego budżetu oraz koordynować działania i współpracować w tym zakresie z właściwymi strukturami państw członkowskich oraz Komisją Europejską.

Głównym organem odpowiedzialnym za ochronę finansów Unii Europejskiej jest **Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych - OLAF** (ang. European Anti-Fraud Office), znajdujący się w strukturach Komisji.

OLAF został powołany [Decyzją KE nr 1999/352/WE](#) z dnia 28 kwietnia 1999 r. Swoje działania podejmuje niezależnie od innych organów wspólnotowych, ma prawo wglądu w całość spraw związanych z zarządzaniem funduszami unijnymi. Może prowadzić kontrole administracyjne we wszystkich instytucjach wspólnotowych (oprócz Europejskiego Banku Centralnego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego), zajmuje się wywiadem finansowym, gromadzi informacje o charakterze poufnym, pracuje nad doskonaleniem prawa i współpracuje z policjami i sądami państw członkowskich w ściganiu przestępstw finansowych.

Podstawowym instrumentem wypełniania przez OLAF zadania ochrony interesu finansowego UE są dochodzenia administracyjne. Mogą być one wszczynane na wniosek dyrektora generalnego, który stoi na czele OLAF lub strony trzeciej, np. państwa członkowskiego lub instytucji. Podczas postępowań OLAF ma dostęp do każdej informacji będącej w posiadaniu kontrolowanego, a także do jego pomieszczeń. Ma prawo badać księgowość, sporządzać kopie, wyciągi z dokumentów i nośników informacji, a także zabezpieczać je przed zniszczeniem.

OLAF może również nałożyć na państwa członkowskie kary finansowe w przypadkach, gdy państwa te w ewidentny sposób zaniedbują swoje powinności. OLAF publikuje okresowe raporty ze swej działalności i wykrytych przypadków nadużyć finansowych (raporty udostępnia na swoich stronach internetowych).

Pomimo tego, iż OLAF jest usytuowany w strukturach Komisji Europejskiej, jest jednostką niezależną. Nie może przyjmować instrukcji od instytucji wspólnotowych (w tym Komisji), a także rządów państw członkowskich. Jeśli uzna, że niezależność Biura została naruszona, ma prawo skierować sprawę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Każdy kraj członkowski zobowiązany jest do stworzenia systemu instytucjonalnego ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej. W Polsce tworzy go:

- Pełnomocnik Rządu ds. Zwalczenia Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej, działający w ramach Ministerstwa Finansów;
- Międzyresortowy Zespół ds. Zwalczenia Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę RP lub UE (GAFU);
- Departament Kontroli Skarbowej I.

Unia Europejska wypracowała szereg wtórnych aktów prawnych dotyczących walki z nadużyciami. Znajdują się wśród nich m.in: [Konwencja o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r.](#), definiująca pojęcie oszustwa naruszającego interesy finansowe Wspólnot oraz [Rozporządzenie Rady nr 2988/95 w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich](#). Rozporządzenie to precyzuje zagadnienie kar oraz zawiera wytyczne w sprawie kontroli przeprowadzanych w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot.

Należą do nich również akty prawne przyjmowane w ramach innych organizacji międzynarodowych, jak np. Konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych z 17 grudnia 1997 roku.

Więcej informacji:

- [Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych - OLAF](#)
- [Współpraca z OLAF, Ministerstwo Finansów](#)
- [Zwalczanie nadużyć finansowych, Serwis Europa \(wersja angielska\)](#)